

โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ ประจำปีงบประมาณ 2561 (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

กิจกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

หลักการและเหตุผล

กรมวิชาการเกษตรได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรสู่เป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ยกระดับสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้า

วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่เกษตรกร
- 2.2 เพื่อการผลิตพืชของเกษตรกรสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ยกระดับสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้า
- 2.3 เพื่อนำปัญหาที่พบกลับมาเป็นโจทย์วิจัย

แผน/ผลการดำเนินงานกิจกรรมให้บริการวิชาการเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การดำเนินงาน	หน่วยนับ	แผน	ผล
1.ให้บริการวิชาการฯ	ราย	30	30
2.จัดทำแปลงต้นแบบฯ	ราย/ไร่	10/50	10/50

การให้บริการวิชาการเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรในหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในวันที่ 13 มีนาคม 2561 ณ ศาลาประชุมหมู่บ้านขอนแก่น ตำบลพุนกยูง อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์จำนวนเกษตรกรเข้าร่วมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี 30 ราย

การจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างถูกต้องเหมาะสม

คัดเลือกเกษตรกรตำบลพุนกยูง อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ที่ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเกษตรกรสนใจเข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบจำนวน 10 รายโดยจัดทำแปลงต้นแบบรายละ 5 ไร่จำนวน 10 ราย รวมพื้นที่ปลูกจำนวน 50 ไร่มีรายชื่อเกษตรกรดังนี้

1	นายสมพงษ์	สารทิม		หมู่ 4
2	นายสมนึก	มะโนรา		หมู่ 4
3	นางจิราพร	จันทร์โพธิ์		หมู่ 4
4	นางน้ำอ้อย	เรือนเพ็ชร์	เลขที่ 63	หมู่ 4
5	นายลือชา	เป๋ามั่น	เลขที่ 35/1	หมู่ 2
6	นายประทีป	คล่องช้าง	เลขที่ 60/2	หมู่ 2
7	นายกำพล	กำแพงนิล	เลขที่ 65	หมู่ 2
8	นางขวัญใจ	พุทธโกสัย	เลขที่ 62	หมู่ 2
9	นางอัญชลี	ประทุมคำลา		หมู่ 2
10	นางสาว	พรณี ภูเงิน	เลขที่ 20	หมู่ 2

ขั้นตอนและวิธีการจัดทำแปลงต้นแบบ

1. การเตรียมแปลง
2. ใช้พันธุ์การค้า
3. ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ
4. ดูแลรักษาตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
5. เก็บเกี่ยวผลผลิต

การจัดการแปลงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2561

การเตรียมดิน

- เริ่มไถด้วยพาสสาม 1 ครั้งลึก 20-30 เซนติเมตรตากดิน 7 -10 วันพรวนด้วยพาสเจ็ด 1 ครั้งปรับระดับดินให้สม่ำเสมอ

การปลูก

- ระยะปลูกระหว่างแถว 75 เซนติเมตรระยะระหว่างหลุม 20 เซนติเมตร

พันธุ์

- พันธุ์การค้า

การใส่ปุ๋ย

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของดินก่อนดำเนินการ และอัตราปุ๋ยแนะนำ โครงการบริหารการเกษตรแบบแปลงใหญ่ การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครสวรรค์ปี 2561

รายชื่อเกษตรกร	ค่าความเป็นกรด-ด่าง (1:1)	อินทรีย์วัตถุ (%)	ฟอสฟอรัส (มก./กก.)	โพแทสเซียม (มก./กก.)	อัตราปุ๋ยแนะนำ N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กก./ไร่)
1.นายสมพงษ์ สารทิม	7.85	2.85	8	132	10-10-5
2. .นายสมนึก มะโนรา	7.21	2.15	26	98	10-5-10
3.นาง จิราพร จันทรโพธิ์	7.21	2.15	26	98	10-5-10
4.นาง น้ำอ้อย เรือนเพ็ชร์	7.21	2.15	26	98	10-5-10
5.นาย ลือชา เบ้ามัน	7.93	2.78	25	181	10-5-5
6. นายประทีป คล่องช้าง	7.99	2.10	22	158	10-5-5
7. นายกำพล กำแพงนิล	6.77	2.50	7	104	10-10-5
8.นางขวัญใจ พุทธโกสัย	8.05	2.54	5	91	10-10-10
9.นางอัญชลี ประทุมคำลา	7.11	1.94	71	117	10-5-5
10. นางสาว พรรณี ภูเงิน	7.81	2.85	36	150	10-5-5

หมายเหตุ * ร่วมดำเนินการทดสอบปี 2561

วิธีปฏิบัติ	กรรมวิธีทดสอบ	กรรมวิธีเกษตรกร
การใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(กรมวิชาการ เกษตร, 2553) ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ย N จำนวน $\frac{1}{2}$ อัตราของผลวิเคราะห์ ผสมกับปุ๋ย P และ K ทั้งหมดของคำแนะนำตามค่าวิเคราะห์เป็นปุ๋ยรองพื้น ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร N ส่วนที่เหลือจากคำแนะนำ หลังปลูก 25-30 วัน	ใส่ปุ๋ย 2 - 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 (รองพื้นพร้อมปลูก) ใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 หรือ 16-8-8 หรือ 16-12-8 หรือ 16-8-8 ร่วมกับ 46-0-0 อัตรา 10-20 กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ 2 (ทำร่น) ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ร่วมกับ 16-20-0 หรือ สูตร 46-0-0 ร่วมกับ 16-8-8 หรือ สูตร 46-0-0 ร่วมกับ 16-12-8 หรือ สูตร 46-0-0 อัตรา 15-50 กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ 3 (ก่อนออกดอกตัวผู้) ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่ (คิดเป็นปริมาณธาตุอาหาร (7.1-19.3)-(1-7)-(0-3.3) กิโลกรัม N-P₂O₅-K₂O ต่อไร่)

การดูแลรักษา

- พ่นสารกำจัดวัชพืชประเภทก่อนงอกโดยใช้อะลาคลอร์อัตรา 600 ซีซีต่อพื้นที่ 1 ไร่พ่นคลุมดิน หลังปลูกในขณะที่ดินมีความชื้น

เก็บเกี่ยวผลผลิต

- เก็บเกี่ยวผลผลิตอายุ 110-120 วัน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบต้นทุนและผลผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรแปลงต้นแบบปี 2561

ชื่อ-สกุลเกษตรกรต้นแบบ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต		ผลผลิต	
	ค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่าย	ผลผลิต	ผลผลิต
	ในการผลิต (บาท)เกษตรกร	ในการผลิต (บาท)กก.	หน่วยนับ (ก.ก/ไร่) เกษตรกร	หน่วยนับ (ก.ก/ไร่)กก.
1.นายสมพงษ์ สารทิม	3,635	3,541	1,056	1,552
2. .นายสมนึก มะโนรา	3,635	3,253	1,386	1,539
3.นาง จิราพร จันทรโพธิ์	3,653	3,253	1,177	1,236
4.นาง น้ำอ้อย เรือนเพ็ชร์	3,653	3,253	1,345	1,433
5.นาย ลือชา เป้ามัน	2,840	3,343	1,191	1,304
6.นายประทีป คล่องข้าง	3,817	3,343	1,396	1,753
7.นายกำพล กำแพงนิล	3,307	3,343	1,274	1,502
8.นางขวัญใจ พุทธโกสัย	3,240	3,711	1,653	1,705
9.นาง อัญชลี ประทุมคำลา	3,904	3,343	1,124	1,452
10. นางสาว พรรณี ภูเงิน	3,364	3,343	1,110	1,605

ตารางที่ 3 ข้อมูลเศรษฐกิจศาสตร์ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ งานขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ การผลิต
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2561

ชื่อเกษตรกร	ราคา ขาย (บาท/ กก.)	ต้นทุน		รายได้		รายได้สุทธิ		สัดส่วนรายได้ต่อการ ลงทุน(BCR)	
		(บาท/ไร่)		(บาท/ไร่)		(บาท/ไร่)			
		ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร
1.นายสมพงษ์ สารทิม	4.7	3,514	3,635	7,294	4,963	3,780	1,328	2	1.3
2. .นายสมนึก มะโนรา	4.7	3,253	3,635	7,233	6,514	3,980	2,897	2.2	1.7
3.นาง จิราพร จันทรโพธิ์	4.7	3,253	3,635	5,809	5,531	2,556	1,896	1.7	1.5
4.นาง น้ำอ้อย เรือนเพ็ชร์	4.7	3,253	3,635	6,735	6,321	3,500	2,686	2	1.9
5.นาย ลือชา เป้ามั่น	5.5	3,343	2,840	7,172	6,550	3,829	3,710	2.1	2.3
6. นายประทีป คล่องช้าง	5.3	3,343	3,817	9,290	7,398	5,947	3,581	2.7	1.9
7. นายกำพล กำแพงนิล	5.5	3,343	3,307	8,261	7,007	4,918	3,700	2.4	2.1
8.นางขวัญใจ พุทธโกสัย	5.3	3,711	3,240	9,036	8,760	5,325	5,520	2.4	2.7
9.นางอัญชลี ประทุมคำลา	5.4	3,343	3,904	7,840	6,069	4,497	2,165	2.3	1.5
10. นางสาว พรรณี ภูเงิน	5.5	3,343	3,364	8,827	6,105	5,484	2,741	2.6	1.8
ค่าเฉลี่ย	5.1	3,370	3,501	7,750	6,522	4,382	3,022	2.2	1.8
ผลต่าง		131		1,228		1,360		0.4	

ประเด็นปัญหาที่พบ

- เกษตรกรจัดหาแหล่งจำหน่ายแม่ปุ๋ยค่อนข้างยาก

รูปแบบแปลงต้นแบบ

ภาพบรรยากาศการอบรมเกษตรกร

ภาพการผสมปุ๋ย/การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การทำร่นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การเจริญเติบโตของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เปรียบเทียบผลผลิต

